

Література

1. Головкін Б. М. Поняття Злочинності у сфері економіки / Б. М. Головкін // Філософія права. – 2013. – № 3. – С. 128-133.
2. Дудніков А. Л. Криміналістичні особливості способів злочинів у сфері економічної діяльності / А. Л. Дудніков // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/62440/57976>. – С. 1-11.
3. Маслій І. В. Інституційний механізм протидії криміналізації економіки: кримінологічне дослідження: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / І. В. Маслій ; Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2015. – 229 с.
4. Несімко О. Д. Правопорушення в сфері економіки – конфлікт економічних інтересів / О. Д. Несімко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2016. – № 850. – С. 526-532.
5. Пчолкін В. Д. Криміналістична характеристика злочинів, що вчинюються у сфері економічної діяльності / В. Д. Пчолкін, О. В. Іванцова // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2016. – № 3(74). – С. 151–159.
6. Скалозуб Л. П. Проблеми визначення поняття економічної злочинності / Л. П. Скалозуб, В. І. Василичук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – № 1 (2). – С. 223-233.

УДК 159.9

Зібровський А., Коваль О. Є.,
Тернопільський національний економічний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

В Україні повсякчас збільшується кількість осіб з особливими потребами, котрі навчаються у вищих навчальних закладах без відповідного психологічного та соціально-педагогічного супроводу. Відсутність належної уваги до таких студентів викликає занепокоєння у суспільстві, адже від ставлення до неповносправних людей залежить сформованість морально-духовних цінностей соціуму. На сьогодні в системі освіти України відбувається таке нововведення, як інклюзивна освіта. Така реформа допоможе неповносправним студентам соціалізуватись, оволодіти психокультурним досвідом та комунікацією разом із здоровими однолітками.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до освіти молодим людям з особливими освітніми потребами шляхом організації їхнього навчання у вищих навчальних закладах на основі

застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких осіб [2, с. 5].

За оцінками експертів на планеті проживає близько 650 млн. інвалідів, а за даними Мінсоцполітики в Україні проживає 2,8 млн. громадян з інвалідністю. 1,4 млн. осіб з інвалідністю працездатного віку (жінки – від 18 до 57 років, чоловіки – від 18 до 60 років). На сьогодні лише 2 тисячі дітей включені в інклюзивну освіту, а 59 тисяч навчаються у звичайних умовах, тобто не спеціалізованих для осіб з обмеженими можливостями.

На сучасному етапі розвитку українського освітнього простору проблема інклюзивної освіти постає дуже гостро та викликає науковий інтерес. Проблеми інтеграції дітей та молоді з особливими потребами спостерігаються у дослідженнях Л. Калмикової, Л. Середюк, В. Шиян, В. Лехан, А. Іпатова та ін. Питання впливу соціокультурного оточення на психосоціальну ізоляцію інвалідів розглядаються у працях Е. Дюркгейма, П. Сорокіна, М. Хальбвака, К. Цицермана. Увага науковців в основному зосереджується на вивченні різноманітних факторів, у тому числі й особистісних властивостей, які спричинюють процес дезадаптації студентів. Актуальність досліджуваного питання зумовлена пошуком оптимальних шляхів успішної адаптації дітей та студентів, які мають інвалідність, до змінених соціальних умов та нової діяльності.

Щодо проблеми пристосування дітей та студентів з інвалідністю до умов навчання у закладах освіти варто зауважити, що вивчення чинників процесу адаптації людей з особливими потребами визначає шляхи, методи та засоби забезпечення їм однакових можливостей в реалізації їх потенціалу, прав і свобод, що в кінцевому результаті надасть змогу цій категорії людей брати активну участь у всіх сферах життєдіяльності. Надання освіти інвалідам установлює перед школою та ВНЗ чіткі звання щодо забезпечення відповідного методичного рівня організації навчально-виховного процесу, особливого супроводу навчання та створення необхідних умов для життя. Водночас у закладах освіти України ще не створено достатніх умов для навчання людей з особливими потребами. Найбільшими перешкодами тут виступає відсутність матеріально-технічного забезпечення, брак спеціалістів, котрі б мали досвід роботи з неповносправними, моральні бар'єри і психологічна неготовність самих викладачів працювати зі студентами-інвалідами. Можливості для отримання освіти у таких людей досить обмежені і залежать від ступеня демократизації суспільства та його готовності сприйняти таку молоду людину як рівну. Основою набуття вищої освіти є державні освітні стандарти, обов'язкові для всіх дітей та студентів, незалежно від стану їх здоров'я. Тільки при такому підході до навчання людей з інвалідністю вони, як професіонали, надалі можуть бути конкурентноздатними на ринку праці.

Ще одним фактором у формуванні готовності дітей з особливостями психофізичного розвитку до інклюзивної освіти відіграє ставлення до цього процесу батьків цих дітей, зокрема моральна та психологічна готовність. Тому в першу чергу потрібно налагодити міжособистісні взаємовідносини у сім'ї, яка виховує дитину з особливими потребами. Адже відомо, що чим кращий психологічний клімат в родині, тобто ставлення до включення дитини в інклюзивну освіту, тим краще це відобразиться на її соціалізації та адаптації до довкілля, а так отриманням корисних навичок.

Перебуваючи в умовах інтернатного закладу або на вихованні у сім'ї, ці діти деякою мірою ізольовані від суспільства і позбавлені можливості вести повноцінний спосіб життя у відкритому середовищі, яке аж ніяк не відповідає їхнім особливим потребам. У них формується специфічне ставлення до себе та оточення, відбувається боротьба: хвороба й особистість, хвороба й інтелект, хвороба й емоції, хвороба й оточення. Тому часто в таких дітей виникає хворобливий або ж патологічний розвиток особистості. Найчастіше постає проблема замкнутості у собі, у своєму внутрішньому світі, акцентування уваги на власних проблемах та безпорадності [1, с. 28].

Ще одним важливим аспектом, який відіграє чи немало роль в інклюзивній освіті є ставлення до дітей, які мають особливості психофізичного розвитку, вчителів що будуть їх навчати. Вони повинні мати спеціальну педагогічно підготовку у роботі з цими дітьми. Вміти використовувати потрібні методики по супроводу таких дітей [3]. Не менш важливою роботою вчителя буде формування у здорових однолітків позитивного ставлення, емпатії, розуміння та адекватної взаємодії з дітьми, які потребують корекції психофізичного розвитку. Буде доцільним, якщо у вчителя буде помічник, який краще розумітиметься на особливостях психофізичного розвитку цих дітей, що допоможе йому в складних ситуаціях.

Отже, з вище викладеного, висновуємо, що процес введення інклюзивної освіти є дуже важливим не тільки для дітей з особливими потребами, але і для українського суспільства і держави загалом. Цей процес має проблеми психологічного аспекту, які потребують подальшого вирішення у нашій державі. Сьогодні соціальна політика в Україні теж зорієнтована на інтеграцію інвалідів у здорове суспільство. Цю тенденцію розкриває розробка програм, спрямованих на скорочення соціальної дистанції між здоровими людьми та людьми з особливими потребами. Тож, адаптація інвалідів до навчання – складний, динамічний, довготривалий процес, який зумовлений соціально-психологічними, навчальними та професійними труднощами.

Література

1. Інвалідність та суспільство : навч. посіб. / Л. Байда, О. Красюкова-Енс, В. Азін та ін. ; за заг. ред. Л. Байди, О. Красюкової-Енс. – К. : Київський університет, 2011. – 188 с.
2. Інклюзія як нова філософія освіти // Радість дитинства – вільні рухи. – 2009. – № 4, С. 8
3. Садова І. Проблеми та перспективи впровадження інклюзивної освіти в Україні // Молодь і ринок : журнал. – 2015. – № 9. – С. 77 – 81. – ISSN 2308 – 4634.

УДК 342.9

Молень І. Й.,

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

У даний час одним з найвагоміших завдань сучасної держави є охорона здоров'я населення. Це питання повинно займати пріоритетне місце в соціальній політиці країни, відображатись у державних програмах і законодавчих та інших підзаконних нормативно-правових актах.

Згідно із статтею 12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права кожна людина має право на медичну допомогу та медичний догляд у разі хвороби [1]. Це невід'ємне право людини передбачено також у частині першій ст. 49 Конституції України, яка визначає, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Окрім цього, охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно [2].

Проте, протягом останніх років більша частина населення нашої країни живе у страху зіткнутись з вітчизняною системою охорони здоров'я. Оскільки, незважаючи на те, що громадяни України щороку сплачують значні кошти у вигляді загальнодержавних податків до державного бюджету, в тому числі й на охорону здоров'я, вони змушені отримувати послуги на базі застарілої медичної системи. Така організація системи не лише порушує конституційне право людини на доступну та якісну медичну допомогу, знижує рівень здоров'я та тривалість життя українців, але і перешкоджає економічному розвитку та соціальній згуртованості суспільства.